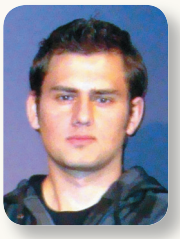

Ekonomi Nedir ve **Neden Bilinmelidir?**

TOBB ETÜ
Elektrik Elektronik
Mühendisliği öğrencisi
Eren ZEYBEK

Aslında bir fincan kahve bile inanılmaz bir ekip çalışması, üstelik iş planını yapan liderleri olmayan bir ekip... İşte buna ekonomi diyoruz...

Günümüzün en popüler oyunu ekonomi oldu... Hiç düşündünüz mü, neden bir ekmek 50 kuruşken sinemada satılan orta boy bir mısır 4 TL? Oysaki mısırı evde bile rahatça üretebilirdik. Peki, hiç merak ettiniz mi, bu fiyatları kim belirliyor veya bu 4 TL nerelere/kimlere gidiyor?

Düşünün, bir iş yeri açmaya karar verdiniz. Mesela bir kafeniz olsun ve dünyanın çeşitli kahvelerini orada satacak olun. Maliyetlerinizi düşünelim, büyük ihtimalle heyecanlı bir girişimci olduğunuz için fikirleriniz var ama sermaye, özellikle de yer konusunda eksikleriniz olacak. Bu yüzden kafenizin bulunacağı dükkânı maliyetlere ekleyelim. Dükkân kirası. Tabii ki dünya kahvelerini dünyadan ihraç etmelisiniz, bunu da yazalım. İhraç ürünler. Doğal olarak her vatandaş gibi vergi, elektrik, su faturalarınızı da ödemek durumundasınız. Doğal giderler. Kahve yapımından, servisten, temizlikten sorumlu birkaç da çalışan gerekli değil mi? Çalışan maaşları. Bu ve bunlar gibi daha birçok harcamayı buraya ekleyebiliriz, servis için araba, arabanın benzini, benzinin ayrı vergisi, verginin ayrı KDV'si...

Tabii bir kahvenin fiyatı harcamaların tümünü toplayarak, üzerine de biraz kâr ekleyip satılacak kahve sayısına bölerek bulunmuyor. Piyasa dediğimiz "pazar" bu fiyatı çok büyük ihtimalle daha önceden zaten kararlaştırmış oluyor. Dolayısıyla fiyatı yüksek tutarsan satamaz, düşük tutarsan da para kazanamazsın. Buradan şu sonucu mu çıkarmalıyız? Piyasası olan ne satarsak satalım, kâr edemeyiz. Cevap hayır...

İşte burada devreye "az bulunabilirlik" kavramı giriyor. Dükkânı açtınız, ne sattığınızdan ziyade nerede sattığınız önemli (Tabii sadece sizde olan yeni bir kahve çeşidi bulmadığınız sürece). Eğer kafeniz sabah acele ile evden çıkmış, işe, okula yetişmeye çalışan kalabalığın güzergâhında ise çoğu kişi kahveyi kaça sattığınıza dahi bakmayacak. Üstelik onlara kahvenin yanında kek, kurabiye satarak kârınızı ikiye de katlayabilirsiniz. Bir de bu kalabalığın iş çıkışı günün stresini atmak için tekrar kafenize uğradığını düşünün. O zaman size zengin oldunuz diyebilir miyiz? Cevap yine hayır...

BİR FİNCAN KAHVENİN KIRK ÇALIŞANI VAR

Büyük olasılıkla dükkân size ait olmadığı sürece bu mutluluğu yaşayamayacaksınız, çünkü az bulunan sizin mallarınız değil, dükkân sahibinin malı. Kazandığınızla orantılı olarak dükkân kirası da yüksek olacak. Dükkân sahibi de zengin olamaz çünkü malum serbest piyasa koşulları. Mutlaka bu kârı fark eden başka bir girişimci yakınlarda benzer bir kafe açıp kârı sizinle paylaşmak isteyecek. Kazanan da ticari zekâsını kullanıp doğru hamlelerle öne çıkan olacak.

Sonuç olarak basitleştirerek anlattığımızda daha iyi görülebilse de bu sistemin içinde kahveyi yetiştireni, toplayanı, kavuranı ve harmanlayanı da, süt için inek yetiştireni, o sütü saklamak için çeliği şekillendireni ve plastik kalıplara dökeni de düşünün. Hepsi kahveyi üretmek ve en sonunda bir fincana dönüşmüş seramiğe döküp bizim önümüze sunmak için bu sisteme dâhil olmakta. Dolayısıyla aslında bir fincan kahve bile inanılmaz bir ekip çalışması, üstelik iş planını yapan liderleri olmayan bir ekip... İşte buna ekonomi diyoruz.

Umarım yazının sonunda paranın kimin cebine gittiğini ya da gitmediğini, sinemada neden mısırın 4 TL olduğunu daha iyi anlamışızdır. Anlamak önemli çünkü istesek de, istemesek de bizler de bu döngünün içindeyiz ve ancak anlarsak hem kendi hayatımıza, hem de toplumumuza katkıda bulunabiliriz.

Not: *Ekonomi toplumdur. Tarih, sanat, hukuk, psikoloji, tercihler, medya ve iletişim hatta insan gelişimi. Yani toplum da ekonomidir.*